

L'organització i els grups

Codi: 101642

Crèdits: 12

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació Social	OB	2	A
2500261 Pedagogia	OB	2	A

Professor/a de contacte

Nom: Maria del Mar Duran Bellonch

Correu electrònic: MariadelMar.Duran@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Georgeta Ion

Diego Castro Ceacero

Anna Diaz Vicario

Prerequisits

Es recomana revisar els continguts adquirits en les assignatures de primer curs:

- Educació i Contextos Educatius
- Comunicació i Interacció Educativa I
- Comunicació i Interacció Educativa II

Objectius

L'assignatura contribueix a comprendre el funcionament de les organitzacions en general i les educatives en particular així com la dinàmica grupal que en elles s'esdevé. És per tant una assignatura fonamental per després cursar el practicum a 3er. Té la seva continuació en el cas d'Educació Social en l'assignatura de Gestió d'institucions socioeducatives i, en el cas de Pedagogia, en Desenvolupament organitzacional d'institucions educatives i Direcció i Lideratge d'institucions educatives.

Els objectius formatius són:

- Conèixer els principals paradigmes, teories i corrents que sustenten el coneixement sobre les organitzacions
- Comprendre quins són els components d'una organització educativa
- Elaborar projectes de planificació d'una institució educativa
- Conèixer i comprendre continguts relatius a la Dinàmica de Grups
- Exercitar la capacitat d'observació sistemàtica i la capacitat d'anàlisi del procés del grup
- Desenvolupar habilitats per dinamitzar grups en contextos educatius

- Millorar el funcionament d'un grup educatiu i/o d'afavorir l'adquisició d'aprenentatges utilitzant el grup com a recurs pedagògic tot dissenyant intervencions educatives

Competències

Educació Social

- Analitzar l'organització i gestió d'institucions socioeducatives.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Liderar processos socioeducatius per crear un bon clima de treball, promoure el treball cooperatiu i la comunicació oberta i igualitària.
- Participar i implicar-se en els actes, reunions i aconteixements de la institució a la qual es pertany.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Pedagogia

- Administrar i gestionar centres, institucions, serveis i recursos educatius i formatius.
- Desenvolupar estratègies d'aprenentatge autònom.
- Desenvolupar estratègies i tècniques de dinamització de grups per promoure la participació i l'aprenentatge en situacions formatives i educatives.
- Participar i implicar-se en els actes, reunions i aconteixements de la institució a la qual es pertany
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar els problemes generals que afectin l'organització de les institucions educatives.
2. Conformar equips de treball capaços de desenvolupar les activitats de forma efectiva.
3. Conèixer els elements que conformen una organització.
4. Desenvolupar habilitats d'intervenció relatives a les diverses tècniques grupals.
5. Desenvolupar la capacitat d'observació sistemàtica i anàlisi del procés grupal
6. Lliurar en temps i forma les activitats proposades.
7. Organitzar el treball de forma estructurada en relació a les demandes.
8. Participar de manera activa en les activitats dirigides i supervisades.

Continguts

BLOC 1. Organització

- Teories i corrents en les organitzacions
- Ètica organitzativa com a compromís amb l'organització
- Projectes institucionals
- Estructures organitzatives i el seu funcionament i gestió
- Sistema de relacions

BLOC 2. Grups

- El concepte de grup i d'equip
- El desenvolupament grupal
- Principals variables de l'estructura grupal
- La dinàmica de grups: corrents teòriques
- Tècniques d'intervenció grupal pel foment de la igualtat i la no discriminació

Metodologia

El procés d'ensenyament aprenentatge està orientat al voltant de l'estudiant i és sota aquesta premissa que s'ha planificat la metodologia de l'assignatura:

- Exposicions per part del professorat dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts. Es fomentarà la participació dels i de les estudiants mitjançant la formació de petits grups, mesura per afavorir la perspectiva de gènere en l'assignatura.
- Espais de treball formats per la meitat del gran grup i la formació d'equips de treball en cadascuna de les meitats, supervisat pel professorat. Mitjançant anàlisi de documents, la resolució de casos o activitats diverses, s'aprofundeix en els continguts i temàtiques treballades en el gran grup.
- Estudi i resolució de casos i exercicis estructurats.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Laboratoris	15	0,6	5, 6, 7
Magistrals	30	1,2	1, 3, 7, 8
Pràctiques d'Aula	30	1,2	4, 5, 8
Seminaris	15	0,6	1, 4, 5, 8
Tipus: Supervisades			
Tutories individualitzades i de grup	60	2,4	
Tipus: Autònomes			
Lectures i estudi	150	6	1, 3

Avaluació

L'assignatura d'Organització i Grups és una assignatura presencial. És per aquest motiu que l'assistència a les activitats dirigides es considera un requisit imprescindible per poder aprovar l'assignatura i s'estableix una assistència mínima del 80%. Els justificants que es presenten en cas d'absència serveixen únicament per explicar l'absència i en cap cas eximeixen de la presència.

L'avaluació de l'assignatura es realitzarà al llarg de tot el curs acadèmic. Per aprovar l'assignatura, cal tenir aprovades totes i cadascuna de les evidències d'avaluació:

1. Dos lliuraments grupals de l'estudi del cas i/o el treball en equip vinculats a les activitats formatives anomenades "Seminaris" i/o "Laboratoris" i/o "Pràctiques d'Aula". El seu contingut, estructura i mètode de presentació i lliurament s'explicaran a l'inici de cada bloc i el termini màxim de lliurament serà al final de cada bloc. La nota grupal d'aquestes activitats pot quedar matisada per les aportacions individuals realitzades.
2. Pràctiques i exercicis (individuals i/o grupals) proposats a l'aula i vinculats a un mòdul formatiu. S'explicaran a l'inici del mòdul formatiu, comunicant-se també el mètode de presentació i lliurament.
3. Prova escrita individual vinculada al contingut treballat a l'assignatura. En el cas d'Educació Social, es durà a terme una prova escrita individual per a cada bloc (21/01/2019, organització, i 13/05/2019, grups) i en el cas de Pedagogia es realitzarà una única prova escrita (24/04/2019). En ambdues titulacions, s'estableix un dia de recuperació: Educació social (03/06/2019) i Pedagogia (12/06/2019).

Per aprovar l'assignatura cal que totes les evidències tinguin una qualificació mínima de 5 punts en una escala de màxim 10. Cadascuna de les evidències d'avaluació té un pes específic que es pot consultar a la taula de més avall. En cas de no presentar alguna de les evidències considerades bàsiques, no es qualificarà a l'estudiant entenent que no s'ha presentat.

El professorat retornarà les pràctiques, exercicis i el material lliurat en avaluació continua en el termini aproximat de quinze dies laborables. En el cas dels treballs grupals, aquests es retornaran al final de cada bloc. Les qualificacions de cada una de les evidències d'avaluació es faran públiques a l'Aula Moodle. L'estudiant que vulgui revisar la nota, haurà de fer-ho dins en el termini establert pel professorat de l'assignatura i que serà comunicat convenientment en el seu moment.

En el cas de l'alumnat de 2na matrícula, es pot demanar només fer una avaluació de síntesis final. Aquesta opció s'ha de comunicar i consensuar amb el professorat durant el primer mes del curs.

En totes les activitats (individuals i en grup) es tindrà en compte la correcció lingüística, la redacció i els aspectes formals de presentació. L'alumnat ha de ser capaç d'expressar-se amb fluïdesa i correcció i ha de mostrar un alt grau de comprensió dels textos acadèmics. Una activitat pot ser retornada (no avaluada) o suspesa si el professorat considera que no compleix aquests requisits.

La còpia o plagi de material, tant en el cas de treballs com en el cas dels exàmens, constitueixen un delicte que comporta suspendre l'assignatura. Es considerarà que un treball, activitat o examen està "copiat" quan reproduïxi totalment o parcialment el treball d'un company o companya, i que està "plagiat" quan es presenti com a pròpia una part del text d'una autora o autor sense citar-ne la font. Podeu consultar més informació sobre el plagi a http://wuster.uab.es/web_argumenta_obert/unit_20/sot_2_01.html

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Estudi de Cas (grup) i/o treball de Seminari i treball de Laboratori	30%	0	0	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Pràctiques i Exercicis d'aula	30%	0	0	1, 4, 5, 6, 7, 8
Prova escrita (individual)	40%	0	0	1, 3, 4, 5

Bibliografia

ANTONS, K. (1990). *Práctica de la Dinámica de grupos*. Barcelona: Herder.

ANZIEU & MARTIN. (1972). *La dinámica de los grupos pequeños*. Buenos Aires: Kapelusz.

ARMENGOL, C. (coord.) (2009). *Organització i Gestió de Centres Educatius. Material Didàctic per a la Docència Universitària*. Servei de Publicacions de la UAB: Barcelona.

ARONSON, E. (2003). *El animal social. Introducción a la psicología social*. Madrid: Alianza.

BISQUERRA, R. (2013). *Educación Emocional*. Sevilla: Desclee. o: Desclee de Brouwer.

BISQUERRA, R. (Coord.). (2014). *Prevención del acoso escolar con educación emocional*. Bilbao: Desclee de Brouwer. BERNAL AGUDO, J.L. (Coord.), CANO, J. & LORENZO, J. (2014). *Organización de los centros educativos: LOMCE y políticas neoliberales*. Saragossa: Mira.

BOUD, D. & MOLLOS, E. (2015). *El feedback en educación superior y profesional. Comprenderlo y hacerlo bien*. Madrid: Narcea.

- BOURDIEU, P. (1982). *Lenguaje y poder simbólico*. Madrid: Akal.
- CALVO, R. (2014). *Mapeo de conflictos. Técnica para exploración de los conflictos*. Barcelona: Gedisa.
- BOURDIEU, P. (2001) *Poder, derecho y clases sociales*. Bilbao.
- CANTÓN, I. & PINO, M. (Coord.). (2014). *Organización de centros educativos en la sociedad del conocimiento*. Madrid: Alianza Editorial.
- CARRASCO, M.J., CORONEL, J.M., FERNÁNDEZ, M.L., GARCÍA, M.P., GONZÁLEZ, S. & MORENO, E. (2013). *Conocer y comprender las organizaciones educativas. Una mirada a las cajas chinas*. Madrid: Ediciones Pirámide.
- CARTWRIGHT & ZANDER. (1971). *Dinámica de grupos*. México: Trillas.
- CORTELLA, M.S. (2017). *Escuela, docencia y educación. Nuevos tiempos, nuevas actitudes*. Madrid: Narcea.
- DARDER, P. y otros (2013). *Aprender i ensenyar amb benestar i empatia. La formació emocional del professorat*. Barcelona: Octaedro.
- DAY, C. & GU, Q. (2015). *Educadores resilientes, escuelas resilientes. Construir y sostener la calidad educativa en tiempos difíciles*. Madrid: Narcea.
- FABRA, M.LI. (1999). *Técnicas de grupo para la cooperación*. Barcelona : Ceac
- FABRA, M.LI. (2008). *Jo, ni més, ni menys. Assertivitat per a força dones i alguns homes*. Barcelona: Octaedro.
- GADOTTI, M. & ROMÁN, J.E. (Coord.). (2015). *Autonomía de la escuela. Principios y propuestas*. Barcelona: Octaedro.
- GAIRÍN, J. (Coord et alt). (2003) *Les relacions personals en l'organització*. ICE Universitat Autònoma: Bellaterra.
- GAIRÍN, J. (Coord.). (2011). *La dirección de centros educativos en Iberoamérica. Reflexiones y experiencias*. Santillana: Chile
- GARCÍA CABRERA, M.M. & OLIVARES GARCÍA, M.A. (2017). *Vivir la escuela como un proyecto colectivo. Manual de organización de centros educativos*. Madrid: Pirámide.
- GARCÍA CARBONELL, N., MARTÍN ALCÁZAR, F. & SÁNCHEZ GARDEY, G. (2017). *Dirección estratégica de recursos humanos. Fundamentos y perspectivas teóricas*. Madrid: Pirámide.
- GIL RODRÍGUEZ, F. Y ALCOVER, C.M. (2003). *Introducción a la Psicología de las Organizaciones*. Madrid: Alianza.
- GÜELL, M. i MUÑOZ, J. (1998). *Desconeix-te tu mateix*. Barcelona: Edicions 62.
- HESELBEIN, F.; GOLDSMITH; BECKHARD, R. (2012). *La Organización del futuro*. Editorial Deusto-Planeta: Barcelona
- LLOPART, I. & SELLARÈS, A. (2014). *Passem a l'acció! Eines i estratègies per a la participació social*. Barcelona: Graó.
- LLORENTE CORTÉS, M.A. (2017). *¿Qué es la Escuela Pública?* Barcelona: Octaedro.
- LÓPEZ YAÑEZ, J. (2005) *La ecología social de la organización. Un*
- LORENZO, M (2011). *Organización de centros educativos*. La Muralla: Madrid
- LUNA AROCAS, R. (2017). *Gestión del talento. De los recursos humanos a la dirección de personas basada en el talento (DPT)*. Madrid: Pirámide.

- MARTÍN SÁNCHEZ, M. i GARRIDO TORRES, M.A. (2003). *El grupo desde la perspectiva psicosocial*. Madrid: Pirámide.
- MENDIETA, C. Y VELA, O. (2005). *Ni tu ni jo. Com arribar als acords*. Barcelona: Graó.
- MINTZBERG, H. (1988). *La deconstrucción de las organizaciones*. Ariel: Madrid
- MOLERO, F.; GARCÍA, D.L.; GARCÍA, C. & GÓMEZ, A. (2017). *Psicología de los grupos*. Madrid: Universidad Nacional
- MOLINA DEL PERAL, J.A., & VECINA NAVARRO, P. (2015). *Bullying, cyberbullying y sexting*. Madrid: Pirámide.
- MOLINER, L. (2015). *La tutoría entre iguales: aspectos teóricos y elementos básicos para su planificación*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I, Servei de Comunicació i Publicacions.
- PIÑUEL, I. & CORTIJO, O. (2016). *Cómo prevenir el acoso escolar: la implantación de protocolos antibullying en los centros escolares: una visión práctica y aplicada*. Madrid: CEU Ediciones.
- ROBBINS, S.P. (1996) *Comportamiento Organizacional. Teoría y Práctica*. Prentice Hall: Mexico.
- ROCA, E. (2004). *Cómo mejorar tus habilidades sociales*. Valencia: ACDE.
- SENGE, P.M. 1992. *La quinta disciplina*. Barcelona: Granica.
- SHAW, N.E. (1980). *Dinámica de grupo*. Barcelona : Herder.
- SILBERMAN, M Y HANSBURG, F. (2001). *Inteligencia interpersonal*. Barcelona: Paidós.
- SVERDICK, I. AUSTRAL, R. BLOCHI, M. & SÁNCHEZ, M. (2017). *Complejidad de la gestión escolar. Saberes y prácticas. Los desafíos de la inclusión*. Buenos Aires: Noveduc.
- TEJADA, J. (1997). *Grupo y Educación: Técnicas de Trabajo y Análisis*. Barcelona: LU.
- TOMÀS, M (2011): *El conflicto y la comunicación organizacional en los centros de formación*. Editorial Academia Española.
- TORREGO, J.C. (Coord.). (2017). *Mediación de conflictos en instituciones educativas. Manual para la Formación de Mediadores*. Madrid: Narcea.
- VENDRELL. E. (1999). *Dinàmica de Grups i Psicologia dels Grups*. Barcelona: UB.